

“Sense abandonar el to crepuscular, he trencat els espais narratius del passat”

Julià de Jòdar (Badalona, 1942) publica a Proa la novel·la *La pastoral catalana*, premi Carlemany del Govern d'Andorra.

—Quina va ser la primera idea que vàreu tenir del llibre?

—Una mena de llegenda entre fets reals i imaginats, explicats oralment: la història d'una dona que va a Miami i malbarata la vida per un enamorament sobtat d'un personatge que no sap què fa i que descobreix que és un agent secret americà.

—Què us en va interessar, del tema?

—La dona que per amor engega la vida a rodar, sense tenir l'home a l'abast perquè és misteriós, és boirós i té perfils foscos. Vaig veure que hi calia una intriga i va ser la creació de la parella, amb les dues dones amigues. La d'aquí fa el viatge per tornar-la a casa. I llavors vaig veure que podria introduir-hi dos contrapunts: l'emocional, d'homes i dones, i la crònica d'una contemporaneïtat, del desconcert, de la deriva, de la falta de perspectives clares. Amb el contrast entre la nostra vida i l'americana.

—La impossibilitat d'entendre el món, i els altres, també?

—Una de les idees de la novel·la és que l'infern és empedrat de bones intencions. La forma com l'Erina va a la recerca de la seva amiga Àurea revela que la relació, tot i la sensació d'intimitat, d'amor que senten l'una per l'altra, de complicitat, té alguna fuga, alguna cosa que no funciona del tot. I que l'intent de recuperar la vella complicitat vol dir que hi ha un miratge d'amistat que no ha arrelat del tot, que el viatge per a salvar l'amiga obeeix més aviat a la necessitat de recuperar la joventut perduda, les velles emocions. I s'interroga si no és una persona mesquina, si l'amistat és sincera o imposada, perquè en comptes de salvar-la va a salvar-se ella. És una dona ordenada, i que la seva amiga no lluiti per salvar-se li és incomprendible. Hi ha compassió i raó, però potser la raó està per sobre de la compassió.

—Pel que dieu, volíeu que fossin elles les protagonistes.

—Els parlen de qüestions generals; de política, per exemple. Mentre que elles parlen d'elles, de la infantesa, de què les ha unides, de què les ha separades, de l'amor, de la maternitat... Si ens movem per les passions, són elles, les protagonistes. I si ens movem per les passions polítiques, ells ofereixen una

Jordi Play
Julià de Jòdar publica a Proa la novel·la *La pastoral catalana*, premi Carlemany.

crònica de les preocupacions actuals. Les dones inflen la novel·la de passió sentimental. Van darrere de la trama argumental, però la novel·la és protagonitzada per elles. La prova de l'ambigüitat d'això és que l'amiga barcelonina és la que porta a casa d'ella el xofer negre que matarà la dona de Miami. És l'infern empedrat de bones intencions. Realment, la volia salvar, a l'amiga, o eliminar-la? Cada lector pot treure'n conclusions diferents.

—Segons l'escena, el ritme canvia. Per evitar la monotonia?

—No pensava en la monotonia. A vegades tinc una imatge teatral de l'escena i llavors l'ambient és descrit amb acotacions breus. I quan la cosa ha de ser d'un alè més gran, perquè has d'explicar la mentalitat d'un personatge, o vull que el lector s'amari de la personalitat d'un personatge, la frase té més extensió. El to més habitual tendeix a la digressió o a l'amplificació.

—Cada cop sou més directe.

—Menys emfàtic, menys torturat,

sí. Necessitava aquest estil per a explicar-me a mi i per a explicar aquesta topada entre llegenda i realitat. Això sí, tots els meus llibres tenen un to crepuscular, i aquest també. Potser perquè vaig començar a escriure tard.

—Hi ha temes nous, temes de què no havíeu tractat mai.

—La idea de la barbàrie, el desordre universal, el temor que occident acabi en la foscor, com a l'edat mitjana. Abans el tema apareixia soterrat i ara, més clar. Hi surt Guantánamo, l'Afganistan, el Vietnam... Això em treu del barri, del franquisme i de Catalunya. Hi ha la voluntat de trencar espais narratius del passat.

—Us ha costat de ser més directe en l'expressió?

—Gens. Estic entrenat per a l'agilitat narrativa. A més, aquí no hi havia cap intercanvi sentimental amb cap personatge. A la *Natàlia Vidal* els personatges feien coses que jo podia haver viscut, però aquí els personatges no són meus. Per primera vegada, la memòria personal no hi ha intervingut. Perquè si era emfàtic, a la trilogia *L'atzar i les ombres*, era per a ennobrir un passat massa rebregat i, d'aquesta manera, evitar de caure en la crònica realista. No volia fer el registre sociològic, sinó crear un imaginari nou.

Lluís Bonada